

جعبه ابزار بورس

سیدصادق بحرینی

(عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور)

حسین محسنی

انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
دفتر: تهران، خیابان حافظ، نرسیده به جمهوری، بن‌بست ازهری، شماره ۱۰،
تلفن: ۶۴۰۸۴۰۰۰
نمایشگاه و فروشگاه: تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، شماره ۳۵،
تلفن: ۸۸۴۸۱۹۴
تارنمای انتشارات: www.boursepub.ir
رایانامه: info@boursepub.ir

جعبه‌بازار بورس

- مؤلف: سیدصادق بحرینی (عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور)، حسین محسنی
- ناشر: انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
- ویراستار: رامین علی‌پور
- صفحه‌آرایی: دفتر چاپ و تبلیغات بصیر
- طراح جلد: بهنام اسروس
- چاپ اول: ۱۳۹۴
- قیمت: ۸۰,۰۰۰ ریال
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- چاپ و صحافی: شرکت چاپ و انتشارات راه فردا
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۷۲-۰۰۰۰

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: بحرینی، سیدصادق، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور: جعبه‌بازار بورس
مشخصات نشر: تهران: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۱۰۹ص:؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۷۲-۰۰۰۰-۰
وضعیت فهرست نویسی: فبیای مختصر
یادداشت: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
شناسه افزوده: محسنی، حسین، ۱۳۶۶-
شناسه افزوده: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس
شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۰۷۹۲۰

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
ابزار اول: سهام عادی.....	۱
سهام چیست؟.....	۱
سرمایه‌گذاری در سهام عادی.....	۴
مزایای سهام عادی.....	۵
ابعاد سهام عادی.....	۸
ریسک سهام عادی.....	۱۶
به خاطر داشته باشید.....	۱۸
ابزار دوم: اوراق بهادار با درآمد ثابت.....	۲۱
اوراق بهادار با درآمد ثابت چیست؟.....	۲۱
سرمایه‌گذاری در اوراق با درآمد ثابت.....	۲۹
مزایای اوراق با درآمد ثابت.....	۳۰
ابعاد اوراق با درآمد ثابت.....	۳۱
ریسک اوراق با درآمد ثابت.....	۳۶
به خاطر داشته باشید.....	۳۷
ابزار سوم: صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک.....	۳۹
صندوق سرمایه‌گذاری مشترک چیست؟.....	۳۹
سرمایه‌گذاری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک.....	۴۲
مزایای صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک.....	۴۳
ابعاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک.....	۴۵
ریسک صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک.....	۵۲
به خاطر داشته باشید.....	۵۳

ابزار چهارم: صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله ۵۵

- صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله چیست؟ ۵۵
- سرمایه‌گذاری در صندوق‌های قابل معامله ۵۷
- مزایای صندوق‌های قابل معامله ۵۸
- ابعاد صندوق‌های قابل معامله ۶۰
- ریسک صندوق‌های قابل معامله ۶۳
- به خاطر داشته باشید ۶۵

ابزار پنجم: حق تقدم تسهیلات مسکن ۶۷

- اوراق تسهیلات مسکن چیست؟ ۶۷
- فرایند دریافت وام با خرید اوراق تسهیلات ۷۰
- مزایای اوراق تسهیلات مسکن ۷۱
- ابعاد اوراق تسهیلات مسکن ۷۲
- ریسک اوراق تسهیلات مسکن ۷۴
- به خاطر داشته باشید ۷۴

ابزار ششم: اختیار فروش تبعی ۷۷

- اختیار فروش تبعی چیست؟ ۷۷
- فرایند و سازوکار اختیار فروش تبعی ۸۰
- مزایای اوراق اختیار فروش تبعی ۸۱
- ابعاد اوراق اختیار فروش تبعی ۸۲
- ریسک اوراق اختیار فروش تبعی ۸۵
- به خاطر داشته باشید ۸۶

ابزار هفتم: آتی سهام ۸۹

- قرارداد آتی سهام چیست؟ ۸۹
- فرایند و سازوکار قرارداد آتی ۹۲
- مزایای قراردادهای آتی ۹۸
- ابعاد قرارداد آتی ۹۹
- ریسک قرارداد آتی ۱۰۶
- به خاطر داشته باشید ۱۰۸

منابع و مأخذ: ۱۰۹

برخی سایت‌های مفید ۱۱۰

سخن ناشر

شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس وابسته به سازمان بورس و اوراق بهادار، با هدف توسعه ابزارها و زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی در بازار سرمایه، در سال ۱۳۸۳ تأسیس گردید. این شرکت از بدو تأسیس اقدام به خدمت‌رسانی به آحاد جامعه در خصوص موضوعات مرتبط با بازار سرمایه نمود. از جمله این خدمات می‌توان به راه‌اندازی پایگاه اطلاع‌رسانی بازار سرمایه ایران^۱؛ راه‌اندازی سامانه اینترنتی تالار مجازی بورس ایران^۲ با هدف آموزش و آشنایی علاقه‌مندان سرمایه‌گذاری در بورس ایران با سازوکار مناسب سرمایه‌گذاری؛ طراحی نرم‌افزار مدیریت بورس همراه با هدف تسهیل دسترسی فعالان بازار سرمایه به اطلاعات بازار از طریق گوشی تلفن همراه، و بسیاری از فعالیت‌های دیگر اشاره نمود.

یکی از فعالیت‌های اصلی این شرکت در راستای اطلاع‌رسانی و خدمت‌دهی در بازار سرمایه ایران، نشر کتب مختلف و متعدد مرتبط با مسایل

۱. به نشانی: www.sena.ir

۲. به نشانی: www.irvex.ir

مالی و سرمایه‌گذاری است، به همین منظور شرکت در سال ۱۳۹۰، با اخذ مجوز رسمی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، انتشارات بورس را تأسیس نمود. انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، با هدف نیل به مرجعیت کتب مالی به طور عام و کتب مرتبط با سرمایه‌گذاری به طور خاص، در داخل کشور اقدام به نشر کتب می‌نماید.

امید است با انتشار اینگونه کتب، گامی مؤثر در راستای اعتلای دانش و توانمندی فعالان بازار سرمایه برداشته شود.

www.ketab.ir

پیشگفتار

یکی از بسترهای اساسی توسعه بازار سرمایه، آموزش و فرهنگ‌سازی بورس در سطوح مختلف جامعه است. ورود به بازار سرمایه به دلیل تعدد و پیچیدگی ابزارها، نداشتن دانش کافی در خصوص ماهیت، ابعاد و ریسک ابزارها و کارکرد نهادهای موجود در این بازار توسط عموم از استقبال کمتری نسبت به سایر بازارهای مالی (شامل بازار پول و بیمه) برخوردار است. محصولات آموزشی متنوع بایستی متناسب با افزایش کدهای سهام‌داری تولید شوند و این کتاب نیز گامی کوچک جهت تحقق این هدف راهبردی است. مخاطبان اصلی این کتاب، سرمایه‌گذاران مبتدی هستند. بنابراین حتی‌المقدور سعی شده است تا مباحث به صورت ساده و مختصر بیان شوند و از طرفی ابعاد مالی هر ابزار، پوشش داده شود. بدین ترتیب با توجه به حجم کم کتاب حاضر، به نظر می‌رسد ظرف یک‌صد دقیقه قابل مطالعه باشد. این کتاب در هفت فصل نگارش شده است که دربردارنده ابزارهای پرکاربرد رایج فعلی در بورس شامل سهام عادی، اوراق بهادار با درآمد ثابت (اوراق مشارکت و صکوک اجاره)، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله، اوراق تسهیلات مسکن، اختیار فروش

تبعی و آتی سهام است. در هریک از فصول، ابتدا ابزار مدنظر معرفی می‌شود، سپس فرایند اجرایی و سرمایه‌گذاری آن ابزار تبیین شده و در ادامه مزایای سرمایه‌گذاری در آن اشاره می‌شود. پس از آن، ابعاد و ریسک ابزار مذکور معرفی می‌شود. پایان هر فصل دربردارنده چند توصیه مهم برای یادآوری مطالب کلیدی فصل به سرمایه‌گذار است.

مطالعه این کتاب به عموم سرمایه‌گذاران غیرحرفه‌ای و علاقه‌مندان آشنایی با بورس، پیشنهاد می‌شود. خوانندگان گرامی می‌توانند نظرها و پیشنهادهای اصلاحی خود را درباره این کتاب به آدرس انتشارات ارسال کنند. در پایان لازم است از زحمات بی‌شائبه انتشارات بورس که در گزینش و انتشار کتاب حاضر نهایت مساعی خود را مبذول داشته‌اند، سپاسگزاری نماییم.

مؤلفان